

1) Ὁ μὴ κατελθὼν κατὰ τὸν χειμῶνα εἰς πεδινὰ χειμάρδια διὰ τὰ διαχειμάσῃ ἐνθ' ἄν.: *Τί περιμέν'ς ξύγγ' ἀπ' αὐτάνα, ἀξιχείμαστα πράματα* (ἐπὶ ἰσχνῶν ζώων). 2) Ὁ μὴ διελθὼν ἀκόμη τὸν χειμῶνα Στερελλ. (Αἰτωλ.): *Εἶνι ἀξιχείμαστα ἀκόμα τὰ πράματα κ' εἶνι παχὰ* (διότι δὲν ὑπέστησαν τὰς κακουχίας τοῦ χειμῶνος, ὥστε νὰ ἀδυνατίσουν).

ἀξεχνούδιστος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀξεχνούδιστος Κύπρ. Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *ξεχνουδιστός < ξεχνουδίζω.

Ἐκεῖνος ἀπὸ τοῦ ὁποίου δὲν ἀφηρέθη ὁ χνοῦς: *Ροῦχα ἀξεχνούδιστα*.

ἀξεχορτάριστος ἐπίθ. Χίος κ. ἀ. Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *ξεχορταριστός < ξεχορταρίζω.

Ὁ μὴ καθαρισθεὶς ἐκ τῶν ζιζανίων, παρασίτων κττ., ἐπὶ ἀγροῦ ἐνθ' ἄν.: *Ἐχω τὸ χωράφι ἀκόμη ἀξεχορτάριστο Χίος*. Συνών. ἀβοτάνιστος 1, ἀξεβοτάνιστος, ἀξεχόρτιστος.

ἀξεχόρτιστος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀξεχόρτιστος Κύπρ. Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *ξεχορτιστός < ξεχορτίζω.

Ἀξεχορτάριστος, ὁ ἰδ.: *Περβόλιν ἀξεχόρτιστον*.

ἀξεχρόνιαστος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀξεχρόνιαστος Κεφαλλ. Πελοπν. (Σουδεν.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *ξεχρονιαστός < ξεχρονιάζω.

Ἐκεῖνος ποῦ εἶθε νὰ μὴ ξεχρονιασῇ, νὰ μὴ βγάλῃ τὸ χρόνον ἐνθ' ἄν.: Φρ. *Ἀχ μωρέ, ἀξεχρόνιαγο!* (ἀρὰ) Σουδεν. Συνών. ἀδόρητος 1β, ἀχρόνιαστος.

ἀξεχωριστὰ ἢ, ἐτυπώθη εἰς τὰ παραδείγματα τοῦ ἀ- στερητ. 1β, ἀλλ' ἢ λ. ἀτηρχαιωμένη παρὰ Σομ.

ἀξεχώριστα ἐπίρρ. ΚΠαλαμ. Δωδεκάλ. Γύφτ. 36 καὶ Γράμματ. 2,85 ΓΞενοπ. Θέατρ. 1,67—Λεξ. Δεξ. Μ. Ἐγκυκλ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀξεχώριστος. Ἡ λ. καὶ παρὰ Βλάχ. Ἀδιακρίτως ἐνθ' ἄν.: *Χαρὰ καὶ πίκρα ἀνακατωμένα κί ἀξεχώριστα* ΓΞενοπ. ἐνθ' ἄν. || Ποίημ.

Καὶ τοὺς σπόρους καὶ τοὺς μητρες κλειόντας ἀξεχώριστα ΚΠαλαμ. Δωδεκάλ. Γύφτ. 36.

ἀξεχώριστος ἐπίθ. σύννηθ. ἀξεχώριτος Πόντ. (Σάντ.) Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. ξεχωριστός. Ἡ λ. καὶ παρὰ Βλάχ.

1) Ἀδιανέμητος, ἀδιαίρετος σύννηθ. καὶ Πόντ. (Σάντ.): *Τὰ κληρονομικὰ τὰ ἔχουμεν ἀκόμη ἀξεχώριστα σύννηθ.* 2) Ἀχώριστος, στενῶς συνδεδεμένος σύννηθ.: *Ἀξεχώριστοι φίλοι.* 3) Δυσδιάκριτος σύννηθ.: *Αὐτὰ τὰ δίδυμα εἶναι ἀξεχώριστα, μοιάζουν πολὺ.*

Πβ. ἀχώριστος.

ἀξέχωστος ἐπίθ. Θράκ. (Σαρεκκλ.) Χίος κ. ἀ. ἀξέχουτους Σάμ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *ξεχωστός < ξεχώνω.

Ὁ μὴ ἐκταφεὶς ἐνθ' ἄν.: *Ὁ πατέρας μου εἶναι ἀκόμη ἀξέχωστος* (δὲν ἐγένετο ἀνακομιδὴ τῶν ὀστέων αὐτοῦ) Σαρεκκλ.

ἀξεψύχητος ἐπίθ. Κυκλ. (Θήρ. κ. ἀ.) ἀξεψύχητος Κύπρ. ἀξεψύχιστος Θήρ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πελοπν. (Λακων.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *ξεψυχητός < ξεψύχω.

1) Ὁ μὴ ἀποθανὼν ἀκόμη, ὁ μὴ ξεψυχήσας Κύπρ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.): *Ἀξεψύχιστος εἶναι ἀκόμη, μὰ ψυχομαχεῖ Ἀπύρανθ.* 2) Ἐκεῖνος ποῦ εἶθε νὰ μὴ ξεψυχήσῃ εὐκόλως Κυκλ. (Θήρ. κ. ἀ.) Πελοπν. (Λακων.): Φρ. *ὦ, τὸν ἀξεψύχιστο!* (ἐπὶ φιλαργύρου, ἀχαρίστου κττ.) Λακων.

ἀξήγητα ἐπίρρ. ΚΠαλαμ. Ἀσάλ. ζωή 262

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀξήγητος.

Ἀνερμηνεύτως, ἀνεξηγήτως: Ποίημ.

Κάθε φορὰ ποῦ ἀξήγητα 'ς τὰ βάθη σου ἔγροικας καὶ ἀπαλό, ἀπαλώτατον, ὁλόγλυκο, ποιὸς ξέρει! ὦ σπίτι, λέγε. — Ἀγύριστη κ' ἐσὺ μὲ ἀποζητᾷς;

ἀξήγητος ἐπίθ. ἀνεξηγήτος λόγ. σύννηθ. ἀξήγητος πολλαχ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *ξηγητός < ξηγῶ. Ἡ λ. καὶ ἐν χειρογρ. τοῦ 17ου αἰῶνος. Πβ. Λαογρ. 3(1911)389. Τὸ ἀνεξηγήτος μεταγν.

Ὁ μὴ δυνάμενος νὰ ἐρμηνευθῇ, νὰ ἐξηγηθῇ σύννηθ.: *Καὶ τότε μέσα μου ἀναψεν ἀξήγητη μὲ δύναμι ποῦ δὲ βρίσκω λόγια νὰ τὴν πῶ* ΚΠαλαμ. Τρισεύγ. 44 || Ποίημ.

Ὅλα εἶχαν πάρε μὲ σοφὴ καὶ μὲ ἀνεξηγήτη ὁμορφιὰ ΙΠαναγιωτόπ. ἐν Ἀνθολ. Ἡ Ἀποστολίδ. 321

Λαχτάρεις ἀνεξηγήτες βαθρὰ μου ἀθώρητο ἕνα χέρι ἔχει ξυπνήσει ΣΜαυροειδ. ἐν Ἀνθολ. Ἡ Ἀποστολίδ. 239.

ἀξήλωτος ἐπίθ. κοιν. ἀξήλουτους βόρ. ἰδιώμ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *ξηλωτός < ξηλώνω.

Ὁ μὴ ἐκραφεὶς, ὁ μὴ ξηλωθεὶς, συνήθως ἐπὶ ἐνδυμάτων κττ.: *Ἀξήλωτο μανίκι-πάπλωμα-ρουχο-σακκάκι-φόρεμα* κττ. *Ἀξήλωτη φούστα.*

ἀξημέρωτα ἐπίρρ. πολλαχ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀξημέρωτος.

Πρὶν ἐξημερώσῃ, περὶ ὄρθρον ἐνθ' ἄν.: *Ἐφυγε - ἦρθε ἀξημέρωτα πολλαχ.* Ἐπεφτε νὰ κοιμηθῇ γὰ νὰ σηκωθῇ πάλι ἀξημέρωτα ΓΜαράντ. Μιχελ. 15.

ἀξημέρωτος ἐπίθ. σύννηθ. καὶ Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. κ. ἀ.) ἀξ'μέρουτους βόρ. ἰδιώμ. ἀξ'μέουτους Σαμοθρ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *ξημερωτός < ξημερώνω.

1) Ὁ μὴ καταλαμβανόμενος ἢ ὁ μὴ καταληφθεὶς ὑπὸ τῆς ἡμέρας σύννηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ.): *Ἀξημέρωτοι ἔφτασαμε 'ς σὸ δεῖνα μέρος Κερασ.* || Φρ. *Νύχτα ἀξημέρωτη* (μακρὰ, ἀντίθ. ἀβράδυστη μέρα) Κάρπ. Πελοπν. (Λακων.) || Ποίημ.

Γὰ μὲ ὅλα πρὸς ἀξημέρωτα | καὶ τοῦ ἡλίου ἐσὺ λαμπάδα! ΚΠαλαμ. Βωμ. 178 Συνών. ἀμέρωτος (Ι). 2) Ἐκεῖνος ποῦ εἶθε νὰ μὴ ἰδῇ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, νὰ μὴ ξημερωθῇ σύννηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ.): *Τί εἶχε μετ' ἐσένα ὁ ἀξημέρωτος!* Ἡπ. || Φρ. *Ὁ ἀχρόνιαγος κί ἀξ'μέρουτους!* (ἀρὰ) Σάμ. *Ἀχ, ἀνάθιμά σι, ἀξημέουτι! Σαμοθρ. Ἀξημέρωτον νὰ ἐλέπω σε!* (νὰ σὲ βλέπω) Κερασ.

ἀξία ἢ, κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Οἰν. Χαλδ.) ἀξίγια Πόντ. (Κερασ.) ἀξιά Θράκ. (Μάδυτ. Σαρεκκλ. Σηλυβρ.) Κωνπλ. Μεγίστ. Σύμ. κ. ἀ. ἀξιά Ἰμβρ. ἀξιά Κρήτ. Κυδων. Λέσβ. κ. ἀ. ἀξία Κύθηρ. ἔξιά Κάλυμν. Κρήτ. Σίφν. Στερελλ. (Καλοσκοπ.) κ. ἀ. ἔξιά Κρήτ. Σύμ. ἔξιά Κάρπ. Κρήτ. ἔξιά Θήρ. Κρήτ.

Τὸ ἀρχ. οὖς. ἀξία. Ὁ τύπ. ἀξία καὶ ἐν Ἐρωφίλ. πρᾶξ. Β στ. 41 (ἐκδ. ΚΣάθα σ. 334). Ὁ τύπ. ἔξιά καὶ παρὰ Γύπαρ. πρᾶξ. Β στ. 184 (ἐκδ. ΚΣάθα σ. 209). Ὁ τύπ. ἔξιά

καὶ παρὰ Φωσκόλ. Φορτουνατ. πρᾶξ. Γ στ. 774 (ἐκδ. ΣΞανθουδ. σ. 126).

1) Τὸ τίμημα πράγματός τινος κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Οἶν. Χαλδ.): *Πρᾶμα-σπίτι-χωράφι χωρὶς ἀξία. Τὸ δαχτυλίδι αὐτὸ ἔχει μεγάλη ἀξία κοιν.* 2) Χρησιμότης, ὠφέλεια σύννηθ.: *Αὐτὰ ποῦ λές δὲν ἔχουν καμμιά ἀξία. Λόγια χωρὶς ἀξία.*

3) Ἰκανότης, ἐπιτηδειότης κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ.): *Ἀνθρωπος χωρὶς ἀξία. Ὑπάλληλος μὲ μεγάλη ἀξία κοιν. Ἦρτες νὰ δείξης τὴν ἀξιά σου! Θράκ. (Σαρεκκλ.) Νιτό ἀξίαν ἔεις ἐμὲν ἀτὰ νὰ λές; (τί ἰκανότητα ἔχεις ἐσὺ διὰ νὰ μοῦ λέγῃς αὐτά;) Κερασ. || Φρ. Ἀξιά σου, νὰ μὴ σοῦ καταφέρουν τίποτε! (πρόσεχε νὰ φανῇς ἰκανός!) Νάξ. Ἀξά σου! (εἰρωνικῶς πρὸς καυχώμενον δι' εὐτελεῖς πράξεις) Κυδων. || Παροιμ.*

*Ἐ θεὸς τοῖς μούτ-τες κόβγει τες καὶ τοῖς ἀξίς χαλᾶ τες καὶ τὰ μεγάλα κάτεργα 'ς τὸ φοῦντος τὰ φουντᾶρει (ὁ θεὸς ὑπερηφάνους ἀντιτάσσεται) Μεγίστ. Συνών. ἀξιάδα, ἀξιότη 1, *ἀξιωμάδα, ἀξιωμάρα, ἀξιωσύνη, ἀντίθ. *ἀναξισιά, ἀναξισύνη. β) Ἐκτίμησις, ὑπόληψις σύννηθ.: *Τὸν ἔχει σὲ μεγάλη ἀξία!* γ) Καύχημα Θράκ. (Μάδυτ.) Λέσβ.: *Τὸν ἔχ' μεγάλ' ἀξιά Λέσβ. Συνών. καμάρι.* 4) Τιμή, δόξα Θράκ. (Ἀδριανούπ.) Ζάκ. Ἡπ. Κύθηρ. Κωνπλ. κ. ἀ.: *Φρ. Ἀξιά καὶ τιμή σου! Κωνπλ. Ἀξία καὶ τιμή σου! Θήρ. κ. ἀ.* 5) Δικαίωμα, ἐλευθερία, ἐξουσία (ἡ σημ. ἐκ παρασυρτικισμοῦ πρὸς τὸ ἀξιώνω) Κάρπ. Κρήτ.: *Δὲν ἔχει ἐξιά νὰ κάμῃ τίποτε Κάρπ. Δὲν ἔχω τὴν ἐξιά μου νὰ βγῶ ἀπὸ τὸ σπίτι Κρήτ. Δὲν ἔχω τὴν ἐξά μου μηδὲ νὰ μιλήσω αὐτόθ. || Φρ. Νὰ φύγω; — Ἐξά σου! (δικαίωμά σου, εἶσαι ἐλεύθερος) αὐτόθ. Να 'ρθῶ νὰ σοῦ συντράμω; — Ἐξά σου σὰ θές! αὐτόθ. || Παροιμ. Ὅθεν εἶν' ἐγγιά, βάστα τὸν ἀδᾶ σου, κι ὅδε βρέχει, ἔξιά σου! (συνήθως μετὰ τὴν εὐδίαν ἐπέρχεται κακοκαιρία) αὐτόθ. || Ἀσμ.**

*Ὡστε νὰ στέκουν τὰ βουνά, θὰ στέκω 'ς τὴ φιλιά σου, θὰ στέκω 'ς τὴν ἀγάπη σου καὶ σένα πάλι ἔξά σου! αὐτόθ. Ἡ σημ. καὶ παρὰ Φωσκόλ. ἐνθ' ἀν. «λοιπὸ ἀνὲ πεθυμᾶς καὶ σὺ νὰ κάμῃς τὴ δουλειά σου, | ὅ,τ σ' ὀρίζει κάμε το, πάλι ἂ δὲ θέλῃς, ἔξιά σου». 6) Εὐθύνη (ἡ λόγῳ τῆς ἐλευθερίας καταλογιζομένη) Κρήτ.: *Σὰν ἐφύγανε τοῦ 'πα, μὴ μᾶσε 'μολήσης, γιατί ἔξιά σου! Κάμε σὺ τοῦτο ποῦ σοῦ λέγω καὶ ἔξά μου ἐμένα.**

ἄξια ἐπίρρ. κοιν. ἄξια σύννηθ. ἄξα Κρήτ. ἄξα Εὐβ. (Κύμ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄξιος. Τὸ ἄξα καὶ ἐν Ἐρωτοκρ. Β 137 (ἐκδ. ΣΞανθουδ.)

1) Ἀξίως, κατ' ἀξίαν κοιν.: *Καλὰ κι ἄξια τὴν ἔπαθε κοιν. Ἡ σημ. καὶ ἐν Ἐρωτοκρ. ἐνθ' ἀν. «ὅποιος πλεὰ πλούσια κι ὁμορφα κι ἄξα 'θελε προβάλει | καὶ βάλει τὸ κοντάρι του μὲ τέχνη 'ς τὴ μασκάλη». Ἀντίθ. ἀνάξια.*

2) Ἰκανῶς, καλῶς Κεφαλλ.: *Περπατεῖ ἄξια τὸ ζῶο.*

ἀξιάδα ἡ, Α.Ρουμελ. (Φιλιππούπ.) Βιθυν. Ἡπ. (Ἄρτ. Δρόβιαν. Ζαγόρ.) Θεσσ. (Ζαγορ.) Πελοπν. (Μεσσ.) Στερελλ. (Ἀράχ.) — ΚΚρυστάλλ. Ἔργα 2, 189 — Λεξ. Μπριγκ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄξιος καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άδα (Ι).

Ἰκανότης ἐνθ' ἀν.: *Τὸ πρᾶμα θέλ' ἀξιάδα Ἡπ. Ἐχει μεγάλη ἀξιάδα αὐτόθ. Εἶδα τὸ ἀξιάδες σας δά! Βιθυν. Ἡ ἀξιάδα τ' εἶν' ἄλλο πρᾶμα Ἀράχ. Μὲ τὴ δυσκολόβρετη ἀξιάδα νὰ πιάνουν 'ς τὰ δουλεντικά χέρια τους... καὶ τ' ἀλέτρι καὶ τὸ τουφέκι οἱ λεβέντισσες ΚΚρυστάλλ. ἐνθ' ἀν. || Παροιμ.*

Ἀντρα, μοῦ 'ρθαν οἱ ἀξιάδες | φέρ' τὰ γένεια σου νὰ γνέσω (ἐπὶ ὀκνηροῦ) Ἡπ.

Καθένας εἰς τὸ εἶδος του ἔχει καὶ τὴν ἀξιάδα

(ἕκαστος ἔχει ἰκανότητα εἰς ἔργα, εἰς τὰ ὅποια εἰδικῶς ἀσχολεῖται) αὐτόθ. Συνών. καὶ ἀντίθ. ἰδ. ἐν λ. ἀξία 3.

ἀξιάζω Ἡπ. Καππ. (Σινασσ.) ἀξιάζου Θεσσ. (Ζαγόρ.) ἀξιάζω Κύπρ. ἀξιάζω Πόντ. (Κοτύωρ.) ἀξιάζω Θήρ. Κρήτ. ἐξιάζω Πόντ. (Κρώμν. Χαλδ.) ὀξιάζω Πόντ. (Κρώμν. Σαράχ. Τραπ. Χαλδ.) ἔξάζω Κρήτ. ἔξάζω Πόντ. Μετοχ. ἀξιαζόμενος Κρήτ. ἀξιαζόμενος Κρήτ. Πελοπν. (Μάν. Λακων.) Ρόδ. ἀξιαζόμενος Θράκ. (Αἶν.) ἀξιοζόμενος Κεφαλλ. — Λεξ. Μπριγκ. ἀξαζόμενος Κρήτ. ἀξαζόμενος Θήρ. Νίσυρ. Πελοπν. (Λακων.) ἔξαζόμενος Νάξ. (Ἀπύρανθ. κ. ἀ.)

Ἐκ τοῦ μεσν. ἀξιάζω. Οἱ τύπ. ἀξιάζω, ἔξάζω καὶ ἐξιάζω ὡσαύτως μεσν. Πβ. Μαχαιρ. 1, 24, 152, 516 (ἐκδ. RDawkins).

1) Ἐχω ἀξίαν, ἀξίζω ἐνθ' ἀν.: *Δὲν ἀξιάζει τὸ πρᾶμα σου Θήρ. Λογιάζει πῶς καὶ ἀξιάζει Ἡπ. Ἀτὸ τιδὲν 'κ' ἐξιάζ' Χαλδ. Ἡ μετοχ. ἀξιαζόμενος = ἄξιός, ἰκανός: Εἶναι ἄθροπος ἀξαζόμενος καὶ δὲ βλέπει νὰ τοῦ σύρῃν δ' ὄνομά του Κρήτ. Εἶδα ἔξαζόμενος νεὸς εἶναι καὶ τοῦτος! Ἀπύρανθ. || Παροιμ. Μὰ πακεῖ τοῦ γέρου ἀξιάζει δῖλεις τοῦ παίκιου (μὰ πατεῖ τοῦ γέρου ἀξίζει χίλιες τοῦ νέου λόγῳ τῆς ἐμπειρίας καὶ τῶν γνώσεών του) Κύπρ. Ἀξιοι κι ἀξιαζόμενοι τρών τ' ἀβγκὸν μέσ' 'ς τ' ἄτ-τος (ἄτ-τος = ἄθος = στάχτη. Ἐπὶ τῶν ἐπαινουμένων παρ' ἀξίαν) Ρόδ. || Ἀσμ.*

*Κ' ἔδωκέ το τοῦ γαμπροῦ του | τ' ἄξου τ' ἀξαζόμενον του Νίσυρ. Ἡ σημ. καὶ ἐν Ἐρωτοκρ. Α 77 (ἐκδ. ΣΞανθουδ.) «εἶχεν κι αὐτὸς ἕναν ὑγιὸς πολλὰ κανακεμένο, | φρόνιμο κι ἀξαζόμενο, ζαχαροζυμωμένο». 2) Ἐχω μεγαλυτέραν ἀξίαν, ὑπερτερῶ Πόντ. (Κοτύωρ. Χαλδ.): *Τ' ἐμὸν τὸ χωράφ' ἐξιάζ' τ' ἐσὸν δέκα φορὰς Χαλδ. Ἀκεῖνος ὀξιάζ' σε δῖλᾶ φορὰς Κοτύωρ.**

ἀξίδιαστος ἐπίθ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) ἀξίδιαστους Ἡπ. (Ζαγόρ.) ἀξίδιαστους Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *ξιδιαστός < ξιδιάζω.

1) Ὁ μὴ μεταβληθεὶς εἰς ὄξος Ἡπ. (Ζαγόρ.) Νάξ. (Ἀπύρανθ.): *Μὰ μεθῆρα 'ναι μόν' ἀξίδιαστη, οἱ ἄλλες ὄλες εἶναι ξιδιασμένες (μεθῆρα = πίθος χωρητικότητος 80 ὀκ.) Ἀπύρανθ. Τοῦ κρασί εἶν' ἀξίδιαστου Ζαγόρ. 2) Ὁ μὴ ἀναμειχθεὶς μετ' ὄξους, ἐπὶ φαγητῶν Στερελλ. (Αἰτωλ.): Ἀξίδιαγα τὰ φασοῦλα τὰ τρώων Αἰτωλ. Συνών. ἀξίδωτος.*

ἀξίδωτος ἐπίθ. Πόντ. (Τραπ.) ἀξίδουντους Στερελλ. (Ἀκαρναν.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *ξιδωτός < ξιδώνω.

Ἀξίδιαστος 2, ὁ ἰδ.: *Ἀξίδουντα λάχανα Ἀκαρναν. Ἀξίδωτα εἶναι τὰ μαρούλα Τραπ.*

ἀξίζω κοιν. καὶ Πόντ. (Κοτύωρ. Οἶν. Τραπ.) ἀξίζ-ζω Κάσ. ἀξίτζω Σίφν. ἀξίντζω Χίος ἔξίζω Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄξιος.

1) Διατιμῶμαι, τιμῶμαι κοιν. καὶ Πόντ. (Τραπ.): *Πόσο ἀξίζεις; Αὐτὸ τὸ βραχιόλι ἀξίζεις πέντε χιλιάδες δραχμὲς κοιν. Τὸ σιτάρι σου 'ν ἀξίζεις μὴν δεκάραν Κύπρ. Ἀτὸ τὸ δαχτυλίδ' τιδὲν 'κ' ἀξίζ' (ἐκ τοῦ 'κ' ἀξίζ'. τιδὲν = τίποτε) Τραπ. || Παροιμ. Τοῦ γονεοῦ τὸ τίοτα ἀξίτζει (τὸ πλέον ἀσήμαντον πρᾶγμα ἐκ τῶν γονέων προερχόμενον εἶναι πολλοῦ ἄξιον) Σίφν. Ἀξίζεις μὴ παλαιόκοιτα γιὰ δέκα πουλλακίδες (διότι ἔχει πολὺν ζωμόν. Πβ. συνών. φρ. ἡ παλαιὰ κόττα ἔχει τὸ ζουμί) Κεφαλλ.*

β) Ἐχω μεγαλυτέραν ἀξίαν, τιμῶμαι πλείονος Κύπρ.: *Τὸ σημερινὸν ἀβγκὸν ἀξίζεις τὴν αὐρινὴν ὀρνιθαν. 2) Ἐχω ἀξίαν, ἰκανότητα κοιν. καὶ Πόντ. (Κοτύωρ. Οἶν. Τραπ.)*

